

VÅGA
VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

Värmdö Kulturskola, Värmdö Kommun

Observatörer:

Karin Jehrlander, Huddinge

Gun Dahlquist, Stockholm

Malin Strid, Stockholm

Vecka 10 – 12 2013

2013-04-10

Innehållsförteckning

Fakta om enheten	4
Typ av skola	4
Ledning	4
Organisation	4
Observationens metod	5
Sammanfattande slutsats om enheten.....	5
Starka sidor och förbättringsområden	5
Normer och värden.....	7
Värdegrundsarbetet	7
Motverkas traditionella kön	7
Hur syns arbetet i skolans policydokument?.....	8
Hur syns det i det dagliga arbetet med eleverna?.....	8
Förhållningssätt mellan elever och personal	8
Bemöter man varandra respektfullt?	8
Finns respekt för varandras tid?	9
Finns respekt för varandras kunskaper och erfarenheter?.....	9
Bedömning i text.....	9
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	10
Mål och kursplaner.....	10
Pedagogiska metoder	10
Undervisningssituationen.....	11
Hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande.....	12
Samarbete och självständighet	13
Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar	14
Dokumentation och uppföljning	14
Framträdanden och utställningar	15
Fysisk miljö.....	15
Bedömning i text.....	16
Elevers inflytande och ansvar	18
Inflytande och ansvar	18
Demokratiska arbetsformer	19
Bedömning i text.....	19
Styrning och ledning	20
Verksamhetsansvarig som pedagogisk ledare.....	20
Uppföljning och kvalitetsarbete.	21
Personalens utbildning och kompetens	21
Samverkan och övergångar	22
Bedömning i text.....	22
Referenser	23
Skala vid bedömning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Värmdö Kulturskola erbjuder frivillig undervisning i dans, drama och musik. Verksamheten vänder sig till barn och ungdom i åldrarna 7 till 19 år som är mantalsskrivna i kommunen. Skolan, som tidigare var kommunal musikskola, grundades 1968. Värmdö Musikskola ombildades 2006 till kulturskola. Skolan har egna lokaler i Gustavsbergs Centrum i det så kallade Musikens Hus. Musikens Hus är sammanbyggt med Gustavsbergsteatern vars lokaler skolan också har möjlighet att utnyttja. Vid Brunn skola på Ingarö disponerar Kulturskolan en villa med två undervisningsrum. Undervisning sker också i olika grundskolor runt om i kommunen, bland andra Ekedalsskolan, Viks skola och Djurö skola.

Typ av skola

Värmdö kulturskola drivs på uppdrag av kommunen som också är huvudman för verksamheten. Inom kommunen finns en beställarenhet och en produktionsenhet kallad proVarmdo. Avtal skrivs mellan de bägge parterna, Värmdö kulturskola ingår som en egen enhet i proVarmdo och lyder direkt under produktionschefen. Sedan 2010 ersätts kulturskolan med en ersättning per elev och aktivitet, en s.k. kulturskolepeng. Skolan tar idag emot 40 % fler elever än 2010 och har startat nya typer av undervisningsformer.

Ledning

Verksamheten leds av en kulturskolechef med ansvar att driva skolan enligt avtalen. Det finns även en heltidsanställd administratör som sköter om registrerings- och faktureringsarbetet, Både chefen och administratören har sina kontor i Musikens Hus. På skolan undervisar 30 stycken lärare varav cirka hälften på heltid. Dessutom finns det två musiklärare i kommunens ytterområden som har ett par instrumentalelever och körer i Värmdö kulturskolas regi. Till skolan hör även två stycken lokalvårdare.

Lärarna är indelade i fem ämneslag. Dessa används som ett forum för samtal, utveckling och praktisk planering. I varje lag finns en lagledare som är sammankallande och fungerar som en länk mellan chefen och ämneslaget. Ämneslagsledarna har lönepåslag som ersättning för uppdraget, men har dock inget budgetansvar.

Dessa ämneslag kallas:

- Gitarr
- Blås
- Piano/sång,
- Stråk
- D.D.R. (drama, dans och rytmik)

Organisation

För närvarande har skolan 1150 betalande elever som är fördelade på 1550 kursplatser. Av dessa går 36 stycken elever på ämnet teater, 110 dansar och 1004 går på musikrelaterade ämnen, såsom instrumentalundervisning, sång, kör eller det så kallade basåret.

Varje instrumentallärare med heltidstjänst har ett elevåtagande på 75 elever med avräkning för ensembletimmar.

Förutom den frivilliga ämnesundervisningen har skolan även i uppdrag att stödja den obligatoriska undervisningen i kommunens grundskolor i ämnena dans, drama och rytmik. Undervisningen sker en gång per vecka under ett helt läsår. Enligt kulturskolechefen har skolan även hand om den ordinarie musikundervisningen på några skolor i ytterområdena.

I några skolor bedriver kulturskolan profilklassundervisning i samarbete med grundskolan. Kulturskolan erbjuder även tidsbegränsade projekt i grundskolan som finansieras med hjälp av Kulturrådets ”Skapande skola”.

Observationens metod

Observationen ägde rum under perioden 4-15 mars 2013. Verksamheten som vi observerade bestod av enskilda lektioner, gruppundervisning, och ensemblerepetitioner.

Valet av de lektioner som observerades har skett slumpvist. Observationsgruppen har även närvarat vid två stycken personalmöten och vid ett ämneslagledarmöte. Stödföreningen Värmdö Kulturskolas Vänner hade sitt årsmöte under observationsveckorna och tillät oss att närvara.

Genom lektionsbesök, lärar-, elev- och föräldraintervjuer har vi skapat oss en bild av skolan och dess verksamhet. Lektionsbesöken har främst ägt rum i Musikens Hus, men vi har även observerat på Ekedalsskolan, Ungkulturhuset Gurraberg och Musikhuset Brunnen på Ingarö. Intervjuer har gjorts med skolledningen och sammanlagt 25 lärare. Några intervjuer skedde via telefon.

De elever som vi träffade vid lektionsbesöken har intervjuats. Vi har också gjort kortare och längre spontana intervjuer med elever och föräldrar i uppehållsrum och korridorer. Sammanlagt har vi intervjuat 37 elever (varav 2 före detta) och 18 föräldrar.

Sammanfattande slutsats om enheten

Vi ser en väl fungerande kulturskola med vackra egna lokaler och engagerade lärare. Skolan är väletablerad med välutbildad personal och väl fungerande administrativt stöd. Det finns ett mål att skolan skall nå alla delar av kommunen. I skärgårdskommunen Värmdö är det långt mellan undervisningslokalerna vilket innebär en hel del resande för både lärare och elever. Sammanfattningsvis ser vi en kulturskola som skapar glädje för både elever och personal. Vi ser smidiga lösningar på problem som uppstår. Vi ser en aktiv diskussion gällande genusfrågor. Vi ser också en utbredd och inspirerande ensembleverksamhet.

Starka sidor och förbättringsområden

Skolans starka sidor

- Eleverna erbjuds undervisning av lärare med hög professionell kompetens och engagemang
- Skolans ledning är lyhörd på alla nivåer. Den genomsyrar verksamheten på ett öppet, flexibelt och medvetet sätt
- Arbetar aktivt med genusfrågor
- Skolan har kommit långt i sitt värdegrundsarbete
- En väl fungerande ensembleverksamhet
- En glad stämning och trivsamt arbetsklimat som gynnar elevernas lärande

Skolans förbättringsområden

- Effektivare utnyttjande av lokaler så att elever inte störs
- Tydligare information om kursutbudet och var undervisningen finns
- Utöka informationen på kulturskolans hemsida.
- Ett särskilt kursutbud för elever som vill söka högre utbildning
- Se över organisationen av basårskursen och kortkurserna
- Redigera kursplanernas samstämmighet och tydlighet vad gäller progressionsnivåer
- Skapa en tydligare skogrens i Musikens Hus för att ytterligare säkra skolans förhållningssätt och respekt för alla

Normer och värden

I detta avsnitt ska vi ta upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Vilka exempel på det arbetet ser vi i verksamhet?

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Hur arbetar skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Kulturskolan har en likabehandlingsplan. Information om den finns i Musikens Hus och Musikhuset Brunnen samt på kulturskolans hemsida. På skolans hemsida läser vi att:

”Alla som deltar i Kulturskolans verksamhet, alla som arbetar på Kulturskolan och alla som kommer på besök till skolan, ska bemöta varandra på så sätt att var och en känner sig välkomna och respekterade. Alla ska behandlas lika oberoende av etnisk tillhörighet, hudfärg, språk, religion, kön, sexuell läggning, genusrelaterat beteende, funktionshinder etc.”

Skolan har arbetat med den här likabehandlingsplan sedan hösten 2009. Målet är att likabehandlingsplanen innebörd ska återspeglas i det dagliga arbetet. Samtliga lärare som vi intervjuade kände till innehållet i planen, och vi upplever att deras arbetssätt harmonierar med den. Vid vårt besök på Värmdö Kulturskola ser vi att lärarna följer likabehandlingsplanen. Alla eleverna möts med respekt och någon kränkande behandling ser vi absolut inte.

Skolan satsar på elever med särskilda behov bland annat genom den s.k. Musikverkstaden, där verksamheten formas så långt som möjligt efter individens behov och möjligheter. En sak som särskilt lyftes fram av en förälder till en av Musikverkstadens elever, var just att det varit ”inte bara roligt utan också verklig musikalisk utveckling för hennes dotter, såväl inom hennes sång som ur många andra aspekter under hennes många år i kulturskolan. Bra med ett fungerande fritidsalternativ för barn i särskolan”. Lärarna framhåller att man inte arbetar med terapiverksamhet utan just meningsfull och rolig undervisning.

Försöksverksamhet finns också för att erbjuda musikundervisning även för unga personer med funktionsnedsättning som är 19 år eller äldre. Extra uppskattat enligt föräldrar, lärare och de unga vi intervjuade, eftersom det inte finns så mycket fritidsverksamhet för den gruppen unga, vars övriga jämnåriga har helt andra valmöjligheter när de gått ut gymnasiet.

Motverkas traditionella könsmonster?

I avtalet med Värmdö Kommun står att ”Utföraren ska beakta ett genusperspektiv i all verksamhet”. Från och med vårterminen 2013 deltar Värmdö Kulturskola i projektet ”kulturskola på lika villkor” vars mål är att ”öka medvetenheten om ett genusneutralt arbetssätt inom kulturskolan samt utveckla nya arbetssätt/ny metodik för arbete inom kulturskolan för att undvika att i framtiden snubbla i genusfällorna”. I skolans folder ser vi bilder på både flickor och pojkar. Flickorna sjunger, spelar teater och spelar flöjt. Pojkarna spelar bleckblåsinstrument och spelar i rockband.

Hur syns arbetet i skolans policydokument?

I likabehandlingsplanen står det skrivet att "all personal på kulturskolan är goda förebilder och bemöter elever och vuxna på ett respektfullt och jämlikt sätt." I ensemblerna turas lärarna om att leda grupperna. Lärarna stöder varandra och hjälper även varandras elever om det behövs. Vi märker att man lyssnar på varandra och allas åsikter respekteras. De flesta, lärare såväl som elever, ger intryck av att känna sig bekväma att göra sin röst hörd. Alla tar och ger lika mycket plats i undervisningsgrupper och ensembler.

Hur syns det i det dagliga arbetet med eleverna?

Traditionella könsroller motverkas bland annat genom lärarkårens sammansättning. Det finns en ganska jämn könsfördelning mellan män och kvinnor i kollegiet. Några lärare undervisar i ämnen som inte är könstypiska, som såsom manlig danslärare och kvinnlig rockbandslärare. Det finns också en ganska jämn könsfördelning bland eleverna, 57 % flickor och 43 % pojkar. Intervjuer visar också att några lärare säger sig ha medvetna strategier för att arbeta med genus i sin undervisning.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Bemöter man varandra respektfullt?

Nästan samtliga lärare välkomnar sina elever genom att hälsa och fråga vad som hänt under veckan. Vi märker att lärarna känner sina elever väl och intresserar sig för dem. Man diskuterar musiksmak, idoler och även andra intressen.

Under en dramalektion ser vi hur läraren i tur och ordning frågar eleverna om idéer. Hon antecknar hela tiden och ber om förtydligande när något är oklart. Eleverna uppmuntras till att utveckla sina tankar, Vissa elever sprutar det idéer om. Andra är fåordiga. Dramaläraren ser varje elev och är noga med att alla kommer till tals.

Det som vi ser är att alla tar och ger lika mycket plats i undervisningsgrupper och ensembler. Även i grupper där det finns elever som uppför sig störande ser vi att lärarna ger alla elever samma tid och fokus, både de tysta och de som hellre pratar än lyssnar.

I Musikens Hus, liksom i de flesta av de undervisningslokaler vi ser, finns det en skogräns. Vi märker att den inte respekteras. En del lärare går i ytterskor i undervisningsrummen liksom även ett fåtal elever. Vi ser unga som går i strumpläst på de smutsiga och blöta golven. I samma rum som det är t ex orkesterrepetitioner med ett stort antal personer i lokalerna undervisas det även i teater och dans. Dessa är ämnen där eleverna sitter och ligger på golvet som en del i undervisningen. Vi skönjer en tendens att de lärare som själva behåller ytterskorna på, i högre grad har elever gör likadant.

Den elevenkät som gjorts inom Våga Visa hösten 2012 bekräftar våra intryck att eleverna uppfattar att lärarna ser dem och bryr sig om dem. I enkäten påstår t ex 91 % av eleverna att lärarna bryr sig om vad de tycker.

Finns respekt för varandras tid?

Alla lektioner som vi observerar börjar på den utsatta tiden. Några enstaka elever har varit försenade på grund av busstrafiken. Eleverna får snarare mer tid än den garanterade. Ofta tar lärarna till sina raster om eleven inte hinner spela klart på lektionen! Alla observerade lektioner fortlöper utan avbrott. Uppackning och stämning av instrument sker effektivt och som en meningsfull del av lektionen. Lärarna har med sig gott om utskrivna notblad och liknande så ingen lektionstid går åt till att dra planerade kopior eller att ta emot telefonsamtal. Både lärare och elever har mobiltelefonerna inställda på ljudlöst.

Finns respekt för varandras kunskaper och erfarenheter?

I likabehandlingsplanen står det att lärarna ska måna om alla elevers utrymme och ska, vid behov, lyfta fram elever som inte får/tar sin plats.

Vi ser att det finns ett gott i samarbete i kollegiet, Detta märks inte minst på ensemblerna där repetitionerna fungerar mycket smidigt eftersom lärarna, som gemensamt leder lektionen, är lyhörda för varandra, vilket smittar av sig på eleverna. Lärarna har ett respektfullt förhållningssätt mot varandra. En lärare uttrycker det så här; "jag är jättenöjd med att vara lärare i den här skolan. Vi har en tradition här att vi ska undervisa varandra i våra olika ämnen. Vi lär oss mycket av varandra och dessutom har vi väldigt kul tillsammans."

Bedömning i text

Det samlade intrycket vi har efter våra dagar i Värmdö kulturskola är att de vuxna genomgående är mycket goda förebilder. Det här avspeglar sig i ett ömsesidigt respektfullt och jämlikt bemötande mellan både stora och små. De flesta, lärare såväl som elever, ger intryck av att känna sig bekväma att göra sin röst hörd. Lärarna intresserar sig för sina elever och har en fin kontakt med dessa. Vi finner att både lärare och elever kommer i tid till lektionerna och att i regel används lektionstiden effektivt.

Vi bedömer att Värmdö kulturskola ligger väl framme när det gäller värdegrundsarbete.

Likabehandlingsplanen är väl förankrad hos personalen. I verksamheten finns det en medvetenhet om genusfrågor och ett aktivt arbete med dessa pågår. Skolans anmälningsbroschyr visar ett i vårt tycke könsstereotyp urval av bilder. Tanken från kulturskolan är dock att en ny broschyr skall tryckas med beaktande av genusaspekten i bildmaterialet.

Förebildernas stora kraft syns i hur lärarnas goda bemötande av sin omgivning speglas i elevgrupperna. Men förebildens betydelse kanske också syns i hur omtänksamma eleverna är med att låta andra elever slippa sitta på grusigt golv. I respekten för varandra och för att vara förebilder för eleverna är det viktigt att även lärare byter till inneskor.

Vi uppfattar att traditionen att undervisa varandra inom lärarkollegiet bidrar till en prestigefri och samarbetande hållning mellan lärarna. Vi vill särskilt framhäva den varma och öppna stämningen som vi upplever på skolan. Genomgående finner vi ett väldigt gott bemötande av elever och stort engagemang bland lärarna.

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

I detta mer omfattande avsnitt beskrivs och bedöms graden av medvetenhet på skolan gällande områden såsom: mål och kursplaner, pedagogiska metoder, undervisningssituationen, hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärligt skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar, dokumentation och uppföljning, framträdanden och utställningar samt den fysiska miljön.

Beskrivning

Mål och kursplaner

Finns mål och kursplaner för undervisningen?

Ämnesplaner finns att hitta på hemsidan, tydlig hänvisning finns i kurskatalogen. Vissa ämnesplaner är mycket kortfattade, medan andra går mer in på detaljer. Indelningen i nivåer är inte samstämmig mellan ämnena. Blockflöjt har ingen nivåindelning. De andra instrumenten har tre nivåer men kallar dessa vid olika namn. Vissa grundläggande kursmoment t ex övningsteknik och ergonomi står inte med i alla kursbeskrivningar.

Har elever och föräldrar kännedom om dem?

Vi har inte träffat någon elev som kände till kursplanerna. Av de föräldrar som vi talat med säger sig några ha sett kursplanerna på hemsidan, men inte fäst någon större vikt vid dem.

En mamma som sitter och väntar på golvet i korridoren säger - "Jag har sett kursplanen men jag förstod inte så mycket av det som stod. Men det gör inte så mycket. Det är hur undervisningen går till som betyder något. Det är mycket lek i undervisningen här, men det verkar ändå genomtänkt. Det är inget flum här."

Pedagogiska metoder

Vilka metoder och arbetssätt används?

Musikundervisning sker övervägande enskilt eller i små grupper om 2-3 personer.

Ett undantag från detta är nybörjarundervisningen under det s.k. basåret som sker i grupper på upp till 12 barn.

Vi ser relativt få tryckta läroböcker i undervisningen, däremot många lösblad, och mycket egenproducerat material. Lärarna utgår mycket från det som eleverna känner till, plankar gärna från Youtube och Spotify. Det är vanligt förekommande att eleven får hemuppgifterna via mail eller mobiltelefon.

En del lärare använder många uppvärmnings- och teknikövningar, andra inte alls.

En påtagligt stor del av musikundervisningen sker på gehör. Musikstycken lärs ut i korta fraser som eleven ska härma. Under flera lektioner som vi observerat får inte eleven höra stycket i sin helhet. Läraren ger inte heller någon information om musiken t ex vad artisten heter, genre, vad det är för karaktär m.m. I ett fall talar inte läraren ens om vad stycket heter. Vi märker att vissa elever vid lektionens slut inte har fått någon uppfattning av styckets helhet.

Drama- och dansundervisningen sker i större grupper på cirka 12 elever. Improvisation och kontaktövningar är en viktig del av undervisningen. Danseleverna övar mycket att skapa egna danser, med inspiration av material som läraren tillhandahåller. Arbetet i teatergruppen vilar på en dramapedagogisk grund, och syftar mot att skapa en pjäs av gruppens egna idéer, som läraren hjälper till att foga samman dramaturgiskt. Eleverna får hitta på egna rollförslag ”de kan vara ganska klichéartade först men tack vare elevernas engagemang skapas snart verkliga karaktärer” berättar en lärare. Så det blir en föreställning som framförs för publik, ofta på Gustavsbergsteaterns scen. Lärarna i dans och teater ordnar själva det som behövs till föreställningarna i form av scenografi, kostym, mask och rekvisita, ett arbete som kan vara mycket omfattande. Ljussättning hyrs in.

Alla lärare har fått en laptop av skolan eller har tillgång till dator med fast nätuppkoppling på skolan. Vi ser att IT används i hög grad i undervisningen. En hel del lärare använder även sina privata apparater – t ex datorer och telefoner. Mycket inspiration och material hittas på nätet, midifiler, bakgrunder, arrangemang och låtmaterial i allmänhet.

Undervisningssituationen

Hur väl förberedda är pedagogerna?

Vi ser att dans- och dramalärarna har strukturerade lektioner med en tydlig röd tråd och att det finns en bestämd tanke med alla övningar som görs.

I musikämnet ser vi många väl förberedda lärare, men även några enstaka där vi önskar större engagemang. Ett exempel på dålig förberedelse är när eleven får noterna till ett musikstycke som läraren aldrig hört, vilket märks. I ett annat fall lämnar läraren ut ett musikstycke till eleven och upptäcker först då att tonarten inte passar för instrumentet.

Även förberedelserna av själva undervisningsrummet brister i enstaka fall. De allra flesta lärare använder instrument och teknisk utrustning utan bekymmer. Dock ser vi lektioner där utrustningen inte ställts i ordning innan lektionen – ljudvolymen är inställt på klart olämplig nivå, uppkopplingar ej anslutna och dylikt, vilket inte märks förrän lektionen har startat och det skapar oro i undervisningsgruppen, när läraren måste skifta fokus från gruppen till att styra upp det praktiska.

Främjar klimatet lärande och kreativitet?

Det här verkar vara ett gäng lärare som trivs med varandra och har lätt för att samarbeta. Vi hör flera gånger att lärarna berömmar varandra. Detta avspeglar sig också i förhållande mellan lärarna och eleverna. Vi upplever att en positiv anda genomsyrar hela skolan.

Två pojkar i yngre tonåren berättar för oss att de ofta besöker kulturskolan fast de inte har lektion. Ofta får de låna ett instrument och sitta och spela. Det märks att det är en mysig plats för dem att vara på. De ser väldigt hemtama och självklara ut där de sitter och känslan av att alla är välkomna här förstärks. Orkestereleverna uttrycker att det är trevligt även med pauserna under ensemblepassen, för då hinner de ”hänga lite med dem som spelar i de andra grupperna”.

Hur väl behärskar pedagogerna sitt ämne i undervisningssituationen?

Många lärare i kulturskolan är verksamma musiker. Enligt ledningen behärskar dessutom de flesta i kollegiet flera instrument, genrer och undervisningsämnen, vilket vi också sett exempel på. Något som är viktigt i en glesbygdskommun, vilket Värmdö ju faktiskt är.

I alla ensembler finns flera lärare med och musicerar och utgör en inspiration för eleverna.

Hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande

Skapar skolan ett lustfyllt lärande?

I köreorna och ensemblerna märker vi att eleverna lär sig att samarbeta med varandra.

Vid en repetition med Kammarorkestern ser och hör vi hur lärarna stimulerar elevernas uppmärksamhet och lyhördhet genom att gå igenom de olika stämmornas funktion (melodi, kompstämmor). Ett musikaliskt kaos vänds snabbt till njutbar musik.

Flera lärare nämner att de aktivt arbetar för att eleverna ska uppleva spelglädje tidigt i sin instrumentala utveckling. De är måna om att känna in vilka stycken eleven kan vara bekant med, uppmuntrar eleverna att föreslå stycken de vill spela "leta gärna på nätet till nästa gång". Här finns också en stark grund till det ofta gehörsbaserade utlärandet. Det går fortare att nå spelupplevelsen om man inte samtidigt ska försöka hinna lära ut noter.

Lärarna är uppmuntrande i sin grundhållning och bra på att tydliggöra för eleven när den lyckas väl med något. De hjälper till att klä upplevelserna i musikalisk begreppsdräkt.

Teatereleverna skrattar, skojar och studsar in till sin lektion. Vi ser en bra kontakt mellan elever och lärare, som bekräftas i elevintervjuer: "lärarna är väldigt bra!" "Lite längre lektioner vore bra! Och gärna flera gånger i veckan!"

Enda stället där vi hör några missnöjesyttringar är i basårsgrupperna. Varje basårsgrupp består av 6 barn som får prova varje ämne i ca 3 gånger innan de byter vidare, under ett år. I vissa ämnen undervisar lärarna i par, då slås två grupper ihop så att det blir 12 barn som har samma lärarpar i ca 6 veckor. Vi märker av att det är stor skillnad i koncentrationsförmågan mellan de barn som går i årskurs 1 och de som går i årskurs 2. De yngre barnen har svårare att sitta stilla. De gungar hela tiden fram och tillbaka med benen på stolar som är höga för dem. Vi ser att flera av barnen är trötta och griniga, trots att de deltar i en mycket välplanerad och omväxlande lektion. En flicka blir tillsagd flera gånger att hon måste vakna, andra försöker spela pajas. På en annan basårslektion klagar flera barn över att det är för svårt att spela. Enligt föräldrarna är tiden inte bra eftersom de måste jäktat hit och vissa barn har inte hunnit äta något innan. Vid samtal med eleverna i baskursen kan ingen av dem komma ihåg vilka instrument som de har provat hittills, utom två barn som kom ihåg att de spelat gitarr. Några elever säger att basåret är tråkigt. Deras föräldrar är däremot mycket nöjda och säger att baskursen har inspirerat deras barn att välja andra instrument än det som de ursprungligen tänkt.

Får eleverna utmaningar på rätt nivå?

Eftersom så pass mycket av undervisningen sker enskilt eller i mindre grupper på två till tre elever finns det goda möjligheter för pedagogen att anpassa undervisningen efter elevernas kunskaper. Det finns dock lärare som ger samma musikstycke till alla utan att anpassa låten efter elevens spelfärdigheter.

Det finns i stort sett ensembler och körer för alla nivåer. För danselever finns Danskompianiet, en dansens motsvarighet till musikens ensembleundervisning.

Inom teatern sker all undervisning i grupp. Vi ser att läraren i samarbete med kulturskolechefen aktivt arbetar för att forma grupper med jämn färdighetsnivå. Detta bidrar till att goda förutsättningar finns för alla teaterelevs utveckling.

Ges eleverna möjlighet till eget konstnärligt skapande?

Inom musikämnen ser vi få exempel på skapande av egen musik. Improvisation märker vi endast föga av inom instrumentalundervisningen, även om det förekommer här och där: "Jag har tänkt faktiskt... du ska få ytterligare en grej att spela, en liten notläsningsövning." (Läraren går till datorn för att skriva ut och är tillbaka efter 4 sekunder!!) Sedan får eleven uppgiften att improvisera inom formen för de noterna som

överlämnas. Andra lärare vi talat med menar att lektionstiden är så kort och att improvisation är tidskrävande. Vid ett tillfälle såg vi en elev som hade tagit med ett musikstycke som hon hade komponerat själv.

Under dramaundervisningen däremot ser vi många exempel på eget skapande. I kurskatalogen under teater står det "i teatergruppen skapar du en berättelse, pjäs eller saga som du spelar upp för publik." En teaterlev säger mycket nöjt: "Våra stories får vi bestämma själva!"

Får eleverna möjlighet att upptäcka nya genrer och konstriktningar?

Vi ser en övertakt av rock, pop och svensk folkmusik i undervisningen. Filmmusik är också populärt. När vi besöker skolan hör vi musiken till senaste "James Bond"-filmen klinga ut lite här och där i Musikens hus. Vid endast två tillfällen hör vi västerländsk konstmusik i undervisningen. Andra genrer, såsom jazz eller utomeuropeisk folkmusik, märker vi inte av. En del lärare ger i intervjuer uttryck för att det strukturerade presenterandet av olika genrer får komma ganska sent i undervisningen. Lärarna menar att de gör ett aktivt val att utgå från elevens egen musikvärld för att ge utrymme för igenkännandets inspiration. En lärare säger att eftersom den största andelen av kulturskolans musikelever är yngre så är det därför som vi ser så pass få genrebreddande inslag i undervisningen.

Från och med årskurs fyra får elever gå på två ämnen i kulturskolan om de vill. Vi ser att flera elever utnyttjar den möjligheten.

Samarbete och självständighet

Finns möjlighet för eleverna att samarbeta med andra elever? Lär eleverna sig arbeta självständigt?

I såväl dans- som dramaundervisningen ingår samarbete mellan gruppmedlemmar som en grundläggande del i hela verksamheten, vilket alltså ger eleverna rika tillfällen att öva samarbete.

Deltagande i ensembler är den form som mest används för musikaliskt samarbete mellan musikeleverna. Här har de mycket stöd av formen och av lärarna. Vi ser att eleverna övar sig i den samstämmighet och följsamhet som krävs i en orkester. Vi ser dock inte att de får tillfälle att öva sin "individuella" samarbetsförmåga. Den träffar vi mest på i elevernas intervjuer om att de utanför kulturskolans regi har egenskapade kompisgrupper där de spelar tillsammans på de instrument de lärt sig hantera i kulturskolan. Ett lite mer individbaserat projekt finns inom kulturskolan under våren 2013, där pianoelever får öva att ackompanjera sångelever. Skolan har även undervisning i hur man sätter samman ett eget rockband.

Lär de sig arbetssätt så att de så småningom kan frigöra sig från läraren?

Några läraren uppmanar eleverna att själva leta låtar på internet. En lärare konstaterar att eleverna de senaste åren visserligen blivit bättre på gehörsspel, men att många av dem inte klarar av, eller vill, lära sig notläsning. Det ser han som ett hinder för deras självständiga musicerande i framtiden. De kan inte notera det de lärt sig och inte tolka en notbild för att ta till sig ny musik den vägen. Vi ser att mycket stor del av undervisningen baseras på ljudfiler. Flera lärare uttrycker också att det är viktigt att inspirera eleverna med musik de känner igen, vilket är grunden till att så mycket av repertoaren hämtas från hitlistor.

Får eleverna redskap och metoder för att kunna arbeta hemma?

I musikämnen hör vi enstaka lärare som ger eleven råd om hur han/hon ska bära sig åt att träna hemma. Vi finner det intressant att ordet "läxa" har inte använts på någon lektion som vi observerat. Istället talar lärarna om att spela hemma. En elev som vi intervjuade sa "vadå läxa i musik, det har man väl inte här."

Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar

Är verksamheten tillgänglig för alla elever oavsett mentala, fysiska, kulturella, sociala, geografiska förutsättningar?

Särskilda medel kan sökas för särskilt resurskrävande elever, exempelvis elever med funktionsnedsättning. Musikverkstaden erbjuder undervisning för elever med särskilda behov.

När det gäller tillgänglighet för rörelsehindrade är lokalerna i Musikens Hus bra, men i Musikhuset Brunnen på Ingarö och på Ekedalsskolan finns det branta trappor som kan ställa till problem.

Stöds olika progressionstakt hos eleverna, till exempel genom särskilda program för elever med yrkesinriktning?

Något särskilt program finns inte för den som vill söka vidare till högre musik-, dans eller teaterutbildningar. Skolan kan dock söka extra medel för exceptionellt duktiga elever som behöver extra undervisning inför vidare studier. Möjlighet ges då att utöka den ordinarie lektionen med 30 minuter teoriundervisning. Eleverna menar trots detta att undervisningen som erbjuds inte är nog för att förbereda inför inträdesprov. Vi ser att lärare ger av sin egen tid för att stötta dessa elever.

Dokumentation och uppföljning

Dokumenteras undervisningen och i så fall hur?

Det finns flera typer av dokumentation. En form är att föra loggbok över vad som görs på lektionerna. Många lärare dokumenterar sina lektioner i form av anteckningar på sina bärbara datorer eller på anteckningsblock. Teaterläraren för omfattande anteckningar om elevernas pjäsidéer och skapar s.k. stolpmanus utifrån dessa som används som underlag för det fortsatta manusarbetet. Andra lärare gör inga lektionsanteckningar alls, vilket var nog fallet i följande observation.

Läraren kommer överhuvudtaget inte ihåg vad eleven gjorde på förra lektionen. Eleven minns inte heller något. Det blir en stunds bläddrande i olika högar med papper ända tills läraren frågar eleven "har du spelat den här?" Svaret blir "ja jag tror det...kanske..." Varpå läraren fortsätter intensivt att bläddra i sin pappersbunt tills han/hon efter flera försök äntligen hittar något som eleven inte har spelat. Som försvar för läraren måste dock nämnas att det här var direkt efter sportlovet och eleven hade varit borta ett par gånger.

En annan typ av dokumentation är att redovisa vad eleverna lärt sig under terminen genom att göra konserter och föreställningar. Kulturskolan fotograferar, filmar och spelar in verksamheten under dessa tillfällen, men det sker även mer vardagligt. Vi hör under observationsveckorna vid flera tillfällen talas om hemuppgifter som spelat in i t ex mobiltelefoner. En äldre elev som slutar till våren får under lektionen spela in på CD de låtar han och läraren arbetat med det senaste året, som dokumentation och minne. På kulturskolans hemsida ser vi dock mycket lite av bilder och annan dokumentation.

Utvärderas elevers lärande och finns återkoppling till elever och föräldrar, t ex genom någon form av utvecklingssamtal?

Inga föräldrar som vi talar med har haft något utvecklingssamtal med elevens lärare. Det verkar inte heller vara något som föräldrarna efterfrågar. Vi ser många spontana samtal mellan föräldrar och lärare i samband med lektion. Föräldrar sitter ofta med på lektioner och iakttar. Några lärare säger sig ha tät telefonkontakt med föräldrarna.

Används utvärderingen för att utveckla verksamheten?

Resultat av Våga Visa-enkäterna diskuteras i ämneslagen och på arbetsmötesträffarna och bildar underlag för förändringar i verksamheten.

Framträdanden och utställningar

Är framträdande och utställningar en del i den pedagogiska processen?

I kurskatalogen erbjuder Värmdö kulturskola eleverna ”att varje termin medverka i konserter och föreställningar.” Enligt kalendariet är vecka 49 och 50 vikta för konserter.

Föräldrar som vi talar med framhäver hur mycket de ser fram mot skolans olika evenemang. Enligt en mamma är skolans luciakonsert ”årets höjdpunkt. Barnen brukar börja prata om luciakonserten redan i början av höstterminen och hela familjen ser fram mot den.”

På det fyra dagar långa kulturläret som hålls i början av sommarlovet är föreställningen det viktigaste momentet.

Är de väl planerade och genomförda?

Under observationsveckorna har vi varit med vid planeringen av tre olika evenemang. Vid alla tillfällen skedde planeringen på ett effektivt och metodiskt sätt. Alla fick komma till tals. Bladderblock användes för att strukturera upp förslaget. Hänsyn togs till allas åsikter.

Är eleverna väl förberedda för att framträda, känner de sig trygga och får alla som vill vara med?

Ensembleelever som vi talar med ser fram mot den kommande konserten. ”Det är ju liksom det som är meningen, att man ska få vara med på scen”, säger en tioårig flicka.

Enligt lärare vill i regel alla de yngre eleverna vara med, ”men det är lite svårare att övertala de äldre. Men vi tvingar inte någon som inte vill.”

Fysisk miljö

Stöder den fysiska miljön lärandet och verksamheten?

Rummen i Musikens Hus är rymliga och väl lämpade för undervisning, men vi uppfattar då vi är där att de är för få. Lärarna får i stor utsträckning förlägga sin undervisning till kontorsrummen och andra mindre lämpade lokaler. Ensemblerna turas om att använda stora orkestersalen. Det blir mycket kånkande av stolar och instrument mellan rummen. Vid besök på kammarorkesterns repetition märker vi att lilla orkestersalen är alldeles för trång för ensemblen. Syrebrist på det, märker vi, skapar trötthet och svackor i koncentrationen; dock inte i disciplinen – stämningen förblir trots detta god och spelglad.

Vi upplever att ventilationen i Musikens Hus som helhet inte räcker till när det är som mest folk i lokalerna, varken i undervisningsrummen eller i foajén.

Danssalen i Ekedalsskolan är däremot lagom stor. Där finns inget som distraherar och golvet är bra vilket är viktigt för dansämnet. Väggarna har dock en något annorlunda konstruktion som medför att eleverna riskerar att fastna och göra sig illa på dem. Vänttrummet utanför de två musikundervisningsrummen i Ekedals skola är ovanligt kylig. Eleverna sitter med ytterkläderna på för att inte frysa. Det finns ingen klocka i lokalen. Det finns tillgång till kopiator och skrivare i det ena rummet.

”Baletten” kallas ett rum som ligger i omedelbar anslutning till Musikens Hus. Den hör till Gustavsbergsteatern och hyrs endast per timme. Det är en fördel för kulturskolan att den kan nås via entrén till Musikens Hus. Spegelarna kan döljas och golvet respekteras och hålls rent.

Rummen i Musikhuset Brunnen på Ingarö är dåligt ljudisolerade. Flera elever säger sig vara störda av att höra ljud från det andra rummet när de har lektion. Särskilt besvärligt lär detta vara när det är slagverkslektion på övervåningen.

Ungkulturhuset Gurraberg som är en mötesplats för ungdomar där kulturskolan har tillgång till rum för undervisning. Dock är skyltningen om kulturskolan obefintlig. Dessutom märks det att de elever som går på verksamheterna på Gurraberg stundom har ganska vaga begrepp om vilken skola de går i. Mellan de två rummen som Värmdö kulturskola disponerar här är ljudisoleringen otillfredsställande. Några elever önskar även en gardin för fönstret mot hallen, eftersom de störs av de övriga besökarna som springer fram och tillbaka utanför.

Är lokaler, teknik och arbetsredskap anpassade efter verksamheten?

I alla rum som vi har sett finns piano och whiteboardtavla. Det finns gott om stolar i rummen. Tyvärr är de flesta av dessa för höga för barn i lågstadietåldern. Vi ses hur barnen sitter och slänger med benen för att de inte når ner till golvet med fötterna. Andra drar upp benen under sig. Spelställningen blir sned och barnen verkar inte sitta bekvämt. I Ekedalsskolan ser vi elever som spelar fiol med krökta ryggar eftersom notställen inte går att höja.

Undervisningen i dans och teater inom basåret sker ”Stora salen” i Musikens hus. Tack vare lärarnas förmåga att skapa fokus fungerar det acceptabelt, men vi upplever att det egentligen finns alldeles för mycket saker som kan distrahera koncentrationen och golvet är inte så rent eftersom många har gått där under dagen i sina ytterskor.

Flera lärare turas om med undervisa i de större lektionssalarna. Det är tätt mellan bytena. Lokalerna måste utnyttjas maximalt. Ensemblerna hinner inte med att plocka undan stolar och notställ innan nästa grupp ska in. Det enda sättet att nå vissa förråd är via undervisningsrummen. Det gör att det stundom passerar folk på väg genom lokalen och släpar på saker medan undervisning pågår. Vi märker att elevernas koncentration störs av detta. I synnerhet som dörren in till Lilla orkesternsalen stundom gnäller vilt när den öppnas.

Bedömning i text

Det råder ett trivsamt klimat på kulturskolan. Den ljusa foajén i Musikens Hus är en trevlig och välkomnande centralpunkt, där elever, lärare och föräldrar kan mötas. Närheten till Gustavsbergsteatern är ett plus. Lärarna är lyhörda och engagerade och eleverna vi pratat med känns trygga och nöjda. Lärarna anstränger sig verkligen för att göra undervisningen lustfylld. Konserter och uppträdanden är efterlängtdade höjdpunkter i skolan verksamhet. Lokalerna är ljusa och välkomnande. IT används i hög utsträckning i undervisningen.

Skolan välkomnar och har goda möjligheter att ta emot elever med funktionsnedsättning.

Det visserligen lilla men fungerande dans- och teaterum kallas ”Baletten” känns lugnt och hyggligt avskalat i sin inredning. Väsentligt för att ge utrymme för elevernas skapande fantasi.

Tyvärr är bristande ljudisoleringen är ett problem i flera lokaler som vi sett. I synnerhet gäller detta i Musikhuset Brunnen på Ingarö.

Utrustningen i vissa rum behöver ses över. Vi tycker att det är mycket befogat med en skogräns, eftersom det är så nödvändigt med rena golv för vissa ämnen och för hemkänslan. En tydligare skogräns i Musikens Hus skulle därför vara önskvärd och ytterligare säkra skolans förhållningssätt och respekt för alla.

Den snäva schemaläggning av kulturskolans lokaler som vi sett verkar ge upphov till problem när stora grupper ska turas om att utnyttja de större rummen i Musikens Hus. Vi upplever att förflyttningarna är stressfyllda för eleverna. Vi menar också att vid vissa ensemblelektioner är det för många elever i rummet samtidigt i förhållande till rummets storlek.

Vi saknar översiktighet i planen och strukturen i en del lärares undervisning även om de säger sig arbeta efter kursplanerna. Vi bedömer att de olika instrumentens kursplaner skulle kunna vara mer enhetliga och ha samma indelning i nivåer. Vi menar att kursplanerna skulle vara mer lättlästa om det som är allmängiltigt för alla instrument uttrycks i samma termer.

Vi vill ge en eloge till dans- och teaterlärarna där vi sett flera väl genomtänkta lektioner. Att det används mycket oorganiserat undervisningsmaterial (vi ser att Lösblad används i betydligt högre grad än spelhäften) känner vi försvårar för eleven att se progressionen i den egna utbildningen. Vissa elever verkar ha svårt att hålla ordning i sina pappersbuntar. Eleverna verkar vara onödigt vilsna i undervisningens övergripande plan. De är, som vi ser det, likafullt nöjda men vi upplever samtidigt att de är lite vilsna i sin egen progression; osäkra om de "närmast kommande stegen".

I basårsgrupperna kan vi som observatörer se att det saknas ett helhetsansvar för ämnet. Den sociala/gruppdynamiska delen av undervisningsuppdraget behöver uppmärksammas. Eleverna blir lite vilsna när de byter både ämne och lärare efter ett fåtal gånger och då den enda konstanten är fem andra barn lika små och nya som de själva. Att få prova så många av kulturskolans ämnen under kort tid ger nog en god överblick av utbudet, men vi upplever att på basårslektionerna finns det en obalans och brist på trygghet i gruppen som vi inte såg någon annanstans. Att basårskursen är årskursblandad gör också att det finns stora skillnader i mognadsgrad hos eleverna.

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Elevers inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande. Frågan vi ställer är om den enskilda eleven har möjlighet att påverka undervisningen enligt hans eller hennes egna önskingar och behov? Dessutom granskar vi om undervisningen stimulerar eleverna att själva ta ansvar för sin egen utbildning? Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns det en organiserad form för att skapa elevinflytande?

Beskrivning:

Inflytande och ansvar

Stimuleras eleverna till inflytande och ansvar för det egna lärandet och verksamhetens och utbildningens utformning?

Under flera lektionsobservationer hör vi hur lärarna frågar eleverna "vad känner du för att spela nu?" Många gånger då har eleven svarat att de hellre vill att läraren föreslår något. Men vid intervju med eleverna har de flesta svarat att i regel är det de som bestämmer innehållet i lektionen.

Under de av oss observerade musiklektionerna ser vi flera exempel där pedagogen fångar upp elevens behov i stunden och denne bejakar och svarar på elevens önskemål. Vi har sett att det förs en dialog mellan lärare och elev om undervisningsmaterial. Många lärare ser vi är skickliga arrangörer och kan tillgodose eleverna önskemål om repertoar i ensemblerna.

En gitarrelev får uppmaningen att själv leta låtar på webben. Han får tips av lärare på hur man hittar lämpliga hemsidor. Avsikten är att arbeta med det som eleven hittar på en kommande lektion.

Hur ges varje barn och elev möjlighet att vara delaktig i hur han eller hon bäst når sina mål?

Flera lärare säger att de inför varje termin planerar undervisningens tillsammans med eleverna. Vi ser många exempel på att lärarna är lyhörda för elevernas önskemål och att de ger dem verktyg till att bli självständiga. Vid en repetition med Kammarorkestern ser och hör vi hur lärarna stimulerar elevernas uppmärksamhet och lyhördhet genom att gå igenom de olika stämmornas funktion såsom melodi och kompstämmor. Ett musikaliskt kaos vänds snabbt till njutbar musik.

Överlag märker vi att frågor från eleverna uppmuntras.

Ges eleverna en gradvis större möjlighet att påverka och ta ansvar för olika moment i undervisningssituationen?

På en danslektion ser vi hur elever i 9-11-årsåldern själva gör koreografin till Rosa Pantern. Läraren är med och stöttar och bringar reda i idéerna. En elev som varit sjuk får hjälp av två av sina kamrater i ett angränsande rum.

Verktyg för självständighet ser vi också på musiklektionerna. En flicka är osäker på notalfabetet och kamraterna får skriva den på tavlan åt henne. En annan elev får förklara ordet kanon. En pianist får hjälp med en trasslig passage genom att läraren påminner henne om instuderingstekniken som de har gått igenom på en tidigare lektion.

I teatergruppen håller en föreställning på att ta form. Läraren frågar i tur och ordning eleverna. Hos en del sprutar idéerna, så de har svårt att vänta på sin tur. Andra är mer fåordiga. Läraren ser alla och uppmuntrar de tysta och lär de livliga att vänta på sin tur.

Demokratiska arbetsformer

Finns en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande och hur samverkar skolan med föräldrar?

Värmdö Kulturskolas Vänner (VKV) är en förening för lärare, elever och föräldrar på Värmdö Kulturskola: Det är medlemmarna i VKV som ordnar mellanmålet när repetitionerna blir långa, som samlar ihop pengar när elever ska ut på resor och turnéer och som säljer kaffe i pausen på konserter. Föreningen delar även ut stipendier till skolans elever. VKV sysslar främst med praktiska saker i skolans verksamhet, så den fungerar inte som ett forum för elevpåverkan. Något renodlat elevråd finns inte. De elever som vi diskuterat detta med säger att de har inte tid. "Elevråd har vi i den vanliga skolan, men vi är ju inte här så mycket som man är i vanliga skolan." Några elever säger att det är mycket bra att VKV finns men de är inte intresserade av att arbeta aktivt i den just nu.

Bedömning i text

Vi bedömer att kulturskolans elever i stor utskräkning uppmuntras ta ansvar för sin egen utbildning. Vi ser flera exempel på att lärarna försöker att ge eleverna verktyg till att kunna arbeta självständigt.

Valet av repertoar sker nästan alltid i samråd med eleverna. Vi bedömer därför att eleverna har stora möjligheter att påverka sin egen undervisning. Lärarna är lyhörda för elevernas önskemål men i många fall överlåter eleverna beslutet till lärarna. I de fall som elever kommer med förslag om lektionsinnehåll är lärarna snabba på att uppfylla elevernas önskemål.

Sedan förra observationen gjordes har det bildat en aktiv stödförening där skolans elever kan vara med och påverka. Vi bedömer att det i dagens läge inte finns något stort intresse från elevernas håll för något renodlat elevråd. Eleverna känner att de har inflytande i kulturskolan ändå.

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan.

Verksamhetsansvarig som pedagogisk ledare

Finns det tydliga mål för verksamheten?

Vid vår första kontakt med kulturskolan möter vi en klar, vänlig och strukturerad ledare med starka visioner för verksamheten. Enligt lärarna är chefen en "fixare", saker och ting blir gjorda. "Om något verkligen behöver göras så tar Ella-Kari itu med det inom 12 minuter" säger en lärare. Vi ser att chefen är i hög grad närvarande i verksamheten. Hon är ständigt tillgänglig och rycker dessutom in och vikarierar i undervisningen.

Flera lärare använder, oberoende av varandra, orden "hon är helt fantastisk!" när de i våra intervjuer ska beskriva kulturskolans verksamhetsledare.

Kulturskolans målbeskrivningar sammanfattas i ett avtal som upprättas med beställarenheten, proVarmdo och kulturskolans verksamhetschef. (Se bilaga 1.)

I detta avtal står att "Undervisningen ska om så är möjligt bedrivas i samtliga kommundelar" samt att "Utföraren ska informera allmänheten/målgruppen om verksamheten." Dessa är två punkter som vi kan konstatera att skolan inte riktigt uppfyller. Visserligen bedrivs verksamhet i så gott som alla delar av kommunen, men det är svårt att få överblick via hemsidan över vilken verksamhet som bedrivs var.

Vid intervju kommer det fram att hemsidan har betydelse för föräldrar framför allt när de ska nyanmäla sina barn, samt i någon mån för att få upplysningar kring terminsstart och konserttillfällen. Intervjuade föräldrar önskar mer och överskådligare information på hemsidan. Vi vill nämna att även observatörslaget hade svårt att hitta fram till ett par av undervisningslokalerna utifrån hemsidan, eftersom varken vägbeskrivning, karta eller adress fanns där.

I diskussioner med föräldrar har framkommit att restiden är ett problem för många elever. Några föräldrar menar att "visserligen har Värmdö goda bussförbindelser men vi skulle vilja ha undervisning på närmare där vi bor." En förälder menar att de skulle valt ett annat instrument om de hade fått reda på att undervisning fanns på elevens dagliga skola. "Det tar oss två timmar att åka fram och tillbaka för enbart 20 minuters lektion. Då spelar det inte så stor roll om man får sitt förstahandsval eller inte."

Har verksamhetsansvarig tydliga idéer om vad som behövs för att utveckla skolan?

Verksamhetsledaren har många mål för verksamheten. Ett av dem handlar om resursfördelning. Hon menar att det är orimligt att någon ska behöva vänta i upp till fyra år på att få en plats i kulturskolan när det är en skattefinansierad verksamhet. För att minska köerna vill hon erbjuda mer undervisning i form av kortkurser och workshops. Vidare ska kulturskolan jobba hårdare med att bli en skola där ämnen samverkar. Nya ämnen är på gång, bland annat teaterkör, rockläger och bild. Nästa år ska skolan samverka med Nacka kulturskola i ett stort orkesterprojekt med nyskriven musik.

Finns en samsyn om dessa idéer om dessa idéer på skolan?

Alla lärare som vi har intervjuat säger sig vara positiva till chefens idéer, utom beträffande kortkurserna för köande elever. Problemet med dessa är, enligt både lärare och föräldrar som vi intervjuat, att elever som deltagit blir ännu mer irriterade över kötiden till de ordinarie kurserna. "Man får ett smakprov på något och sedan får man köa ett par år till. Det finns ju inga fortsättningskurser bland kortkurserna."

Är ledaren engagerad i att utveckla verksamheten, och hur uppfattar lärarna det?

Lärare vi pratar med säger att verksamhetschefen lyssnar och är lyhörd för deras idéer. De känner sig delaktiga. Hon drar upp riktlinjer, stödjer verksamhetsutvecklingen och lämnar samtidigt utrymme för egna initiativ och idéer. "Frihet under ansvar" talar många uppskattande om, även om några efterlyser tydligare regler för vad som ingår i läraruppdragen.

Uppföljning och kvalitetsarbete.

Hur följer skolan upp, utvärderar och utvecklar sin verksamhet?

Utvärdering sker av konserter och andra verksamheter enligt en mall som lärarna kommit överens om. Enligt lärarna är det dock ofta ont om tid att träffas och göra dessa utvärderingar. En facebookside finns och tanken är att det i framtiden kommer att finnas fler rapporter från olika evenemang på hemsidan. Elevpanelen, Värmdö Kulturskolas Vänner och VågaVisa-enkäten är andra redskap för utvärdering. Kulturskolechefen har en slumpmässigt sammansatt elevpanel som hon kallar till för att fråga eleverna vad de tycker i specifika frågor, alternativt om deras önskemål för framtidens verksamhet/kurser."

Hur används resultatet av utvärderingen för att utveckla verksamheten?

Eftersom tidigare enkäter visat att det finns ett stort missnöje med långa väntetider för att bli antagen som elev har ledningen beslutat att utöka utbudet av kortkurser och workshops. Dessa riktar sig till barn och ungdomar som ännu inte fått ordinarie plats i kulturskolan.

Personalens utbildning och kompetens

Har personalen relevant utbildning/kompetens?

Enligt ledningen har alla lärare en högskole-/universitetsexamen som lärare i sitt valda ämnesområde. Många arbetar även utanför kulturskolan, som koreografer, kompositörer, dansare, musiker och dirigenter. Flera lärare talar uppskattande om att det ges en viss möjlighet att skraddarsy tjänster efter kompetensen hos den enskilda läraren.

Finns det möjligheter till adekvat kompetensutveckling?

Skolan ordnar fortbildningsdagar för alla i kollegiet. Dessa behandlar i regel något ämne som berör hela lärarkåren. De som vill ha en något mer ämnesspecifik fortbildning ges möjlighet att hitta en kurs som de tycker verkar intressant. Flera lärare har gått på kurser hos de olika ämnesförbunden som finns, t ex riksorganisationen för auktoriserade dramapedagoger (RAD), stråkläraryrket och pianopedagogförbundet. Det är även en tradition på skolan att lärarna håller kurs för varandra.

Samverkan och övergångar

Hur fungerar byten av elever mellan lärare och ämnen?

De flesta elevberättelser om byte av lärare och undervisningstider är positiva. Det har ordnat sig bra. Intrycket är att lärarna är mycket måna om att det ska fungera för eleverna. Mamma till en elev med särskilda behov uttrycker sig mycket uppskattande om hur kulturskolans personal alltid är "tillmötesgående och försöker fixa det som behöver ordnas". Det är tydligt att man försöker se till varje elevs individuella behov.

Vi märker av ett problem som uppstår efter det s.k. basåret. Flera föräldrar hör vi uttrycka ett missnöje med att det blir ett uppehåll i undervisningen för de barn som gick kursen i årskurs ett och sedan måste stå i kö för att få plats i ämneskurs.

Finns arbetslag och/eller annan samverkan mellan lärarna?

Kollegiet är uppdelat i fem ämneslag. Vissa fungerar mycket bra, medan andra lag består av lärare med små tjänster eller tillfällig frånvaro p.g.a. sjuk- eller tjänstledighet. I dessa är det svårare att samlas till möte. Många lärare tycker att det största pedagogiska stödet får de inom sitt ämneslag. En lärare menar att ämneslaget är en huvudkälla till ny pedagogisk inspiration. I ämneslaget kan man diskutera och samarbeta kring problem som kan uppstå i undervisningen.

Bedömning i text

Vi uppfattar verksamhetschefen som en populär och målmedveten chef. Ledningen är lyhörd och engagerad på alla nivåer. "Frihet under ansvar" är en mening som sammanfattar den bild vi får av samarbetet mellan chef och kollegium. Verksamhetschefen anses också vara handlingskraftig och har tydliga idéer om hur verksamheten ska utvecklas.

Det som vi ser av arbetet i ämneslagen verkar, i stort sätt, fungera bra.

Lärlarlaget bedömer vi vara mycket välutbildad och kompetent.

Det finns ett önskemål från föräldrar och elever om fler upplysningar på hemsidan beträffande terminsstart, konserter och evenemangsrapporter. Vi upplever hemsidan som något torftig beträffande bildmaterialet. Det är svårt att hitta tillräckliga upplysningar på hemsidan om var de olika ämnena finns och vägbeskrivning till de olika undervisningsställena. Restiderna verkar vara ett problem för vissa elever som bor långt ifrån undervisningslokalerna.

Vi finner ett missnöje bland de som står i kö för att få plats på de populäraste ämnena över att väntetiden är lång. Inga av de som vi talat med anser att kortkurserna är en tillfredställande lösning på detta problem. Ett problem är även väntetiden för elever som gått klart basåret och som önskar plats i ordinarie undervisning.

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Referenser

Vi har tagit del av följande dokument:

- Värmdö kulturskolans avtal med beställarenhet och ProVarmdo
- Lönekriterier Värmdö kulturskola 2012-2013
- Läsårskalendarium för Värmdö kulturskola (kulturskolans hemsida april 2013)
- Kulturskolans broschyr Kurser 2012-2013
- Värmdö Kommuns hemsida: www.varmdo.se
- Kulturskolans hemsida www2.varmdo.se/Resource.php/plaza/publica/pop/kulturskola/index.htm
- Ämnesplaner Musik, Teater, Dans (kulturskolans hemsida april 2013)
- Arbetsplan för elever och föräldrar (kulturskolans hemsida april 2013)
- Likabehandlingsplan
- Policy för trygghet, respekt och ansvar (kulturskolans hemsida april 2013)
- Ungkulturhuset Gurrabergs hemsida: www.gurraberg.se
- Värmdö kulturskolas Facebooksida
- Kulturkalendern mars-maj 2013
- Kundundersökning Våga Visa hösten 2012
- Våga Visa rapport om Värmdö Kulturskola 2010-03-30
- Scheman och telefonlista till lärarna vid kulturskolan

